

autem status, idemque vivendi modus invenitur in quibusdam incipientibus, et in aliis proficientibus, et tandem in aliis, qui jam perfectionem attigerunt. Quia non omnes, qui eandem rationem vitæ profitentur, æquales progressus in illa faciunt, vel æqualiter illam observant; et ideo non tantum perfectionis status generatim sumptus, sed etiam in specie et in individuo recte dividitur in illa tria membra ex parte personarum. Perinde enim est ac si diceretur: in statu perfectionis quidam sunt incipientes, alii proficientes, alii perfecti. Sicque dixit D. Thomas, 2. 2, q. 186, a. 1, ad 3: *In religione non omnes sunt perfecti, sed quidam incipientes, quidam proficientes.* Ideoque in hac consideratione recte dicitur illa divisio accidentis in subjecta, et sic dixit Bernardus, in d. lib. de Vit. solit. Hoc autem modo, sicut stella a stella differt in claritate, sic cella a cella, in conversatione, scilicet, incipientium, proficientium et perfectorum.

18. *Ostenditur quomodo sit divisio subjecti in accidentia.* — Aliter vero sumi potest ipse religionis status, quasi subjectum capax diversorum modorum accidentalium. Et sic potest illa divisio accipi et dici subjecti in accidentia; qualis est divisio caloris in remissum et intensum, et charitatis in incipientem, nutritam et perfectam, ut supra explicatum est. Eodem enim modo status perfectionis potest considerari, vel tanquam inchoatus, vel ut jam proventus, vel ut plenus et perfectus; et ideo recte in illa tria membra, tanquam subjectum in accidentia distingui. Et hoc videtur D. Thomas significasse in d. q. 183, art. 4, dicens: *In omni humano studio est invenire principium, medium et finem; et ideo status spiritualis servitutis ac libertatis secundum tria distinguitur: principium, ad quod pertinet status incipientium; medium, ad quod pertinet status proficientium; et finem, ad quem status perfectorum spectat.*

19. *In quocumque statu perfectionis illa tria membra considerari possunt.* — Unde fit ut in unoquoque statu perfectionis acquirendæ, seu qui est via ad perfectionem, possint illa tria membra distingui; quia unusquisque status perfectionis est studium quoddam habens initium, medium et finem. Et hinc etiam adde-re possumus, in illa partitione numerari quasi tres partes integrantes eundem statum perfectionis, qui sit studium acquirendæ perfectionis, et in ea ratione completum et consummatum sit. Nam in eo esse debet peculiaris ratio inchoandi perfectionem; et inde trans-

eundi ad studium proficiendi in perfectione, ut tandem sequatur institutio ipsius perfectionis; ita ut singulis gradibus propria exercitia, et media, atque actiones deputentur. Unde quamvis in omnibus illis membris ac eorum singulis, firmitas, et essentialis ratio status perfectionis inveniatur, nihilominus in solo tertio membro est tanquam in termino; in cæteris vero tanquam in transitu, et quasi progressu ad illum. Atque hanc doctrinam fere totam breviter amplexus est Bernardus, in d. tract. de Vit. solit., ubi, cum distinxisset illos tres status, dicens: *Incipientium status potest dici animalis, proficientium rationalis, perfectorum spiritualis.* paulo post adjungit: *Et cum ex his tribus hominum generibus constet omnis status religionum, quæ sicut propriis nominibus distinguuntur, ita dignoscuntur ex suorum proprietate studiorum, debent omnes filii Dei in die, qui est, semper diligenter prospicere quid desit sibi, unde venerint, quousque pervenerint, et in quo proficiendi statu singulis diebus vel horis sua se æstimatio deprehendat.* Unde necesse est ut integrum perfectionis studium tres illos processus, seu status, quasi partes suas comprehendat, sitque veluti quoddam totum heterogeneum ex illis membris inter se distinctis constans. Ex quo etiam fieri potest ut secundum majorem vel minorem participationem actionum et studiorum partialium, varii status perfectionis seu religionis inter se distinguantur, ut infra tractando de varietate religionum copiosius dicemus.

20. *Solvuntur duæ rationes dubitandi initio propositæ.* — Ex his facile est rationibus dubitandi in principio positis respondere. Nam prima et secunda recte probant illa tria membra non distingui ut tres species status perfectionis totaliter diversas; non tamen probant, intra eundem integrum statum non distingui ut partes ejus. Quia, licet totus status non sistat in gradu inchoato vel medio, nihilominus, quia nemo repente fit summus, ideo necesse est ut per inferiores gradus paulatim ad superiores tendatur. Eo vel maxime quod, ut dixit Bernardus supra, in quolibet illorum graduum suus modus perfectionis invenitur, quæ in singulis quærenda est: *Ab omnibus (ait) vobis (utique religiosi) perfectio exigitur, licet non uniformis; sed si incipis, incipe perfecte; si jam in profectu es, et hoc ipsum jam perfecte age; si autem perfectionis aliquid attigisti, te ipsum in temetipso metire, et dic cum Apostolo: Non quod jam apprehenderim, aut perfectus sim, sequor autem, si forte comprehendam, in*

quo et comprehensus sum; unum autem, quæ quidem retro sunt obliviscens, et ad ea quæ sunt priora extendens meipsum, ad destinatum persequor, ad braviū supernæ vocationis in Christo Jesu, ad Philip. 3.

21. *Solvitur tertia ratio dubitandi.* — Et hinc consequenter respondet Bernardus ad tertiam rationem dubitandi propositam, in qua petebatur quomodo possit in hac vita distinguere status proficientium a statu perfectorum, cum in præsentī, quamdiu vita durat, proficiendum sit. Respondet ergo tacite Bernardus, addendo verba Apostoli in eodem loco: *Quotquot ergo perfecti sumus, hoc sapiamus. In quo (ait), manifeste Apostolo docente, declaratur, quia perfecta eorum, quæ retro sunt, oblivio, et perfecta in anteriora extensio, ipsa est hominis justitiam in hac vita perfectio. Et perfectio hujus perfectionis ibi erit ubi erit braviū supernæ vocationis perfecta apprehensio.* Dico ergo objectionem solum probare, statum perfectorum in hac vita non consistere in hoc, ut ad terminum augmenti perventum sit, ita ut ultra non sit progrediendum; hoc enim potius perfectioni hujus vitæ repugnat. Nam, ut optime idem Bernardus, epist. 253, dixit: *Indefessum proficiendi studium, et jugis conatus ad perfectionem, perfectio reputatur.* Et hæc est communis Patrum doctrina, ut videri potest in Augustino, tract. 4 in 1 epist. Joan., et serm. 15 de Verb. Apost., et serm. 50 de Temp., et lib. de Cant. novo, cap. 4; Cassian., collat. 1, præsertim cap. 7 et 13; Basil., hom. 11 Hexæmer in id Crescite, etc.; Greg., hom. 13 in Ezechiel. Status ergo perfectorum non distinguitur a statu proficientium in carentia augmenti, sed potius in majori affectu, diligentia et facilitate proficiendi. Itemque in majori fervore operandi altiora et excellentiora opera apta ad majorem profectum.

22. Denique addit D. Thomas, d. q. 184, art. 2: *Excedunt perfecti, quia ab illorum affectu excluditur non solum illud quod est charitati contrarium, sed etiam omne illud quod affectum mentis impedit, ne totaliter feratur in Deum.* Quorum verborum sensus non est, perfectionem hujus vitæ excludere omnia peccata venialia, vel omnem concupiscentiam, seu omnes ejus motus inordinatos; id enim capacitatem hujus vitæ excedit, ut docet Augustinus, lib. de Perfect. justitiæ, et ex materia de gratia suppono; sed est sensus, quod hæc excludantur a deliberato affectu ejus, qui ad statum perfectorum attigit, et ideo ab his impedimentis facilius ac frequentius se expe-

diat. Et in eodem sensu accipiendum est quod dixit Augustinus, lib. 83 Quæstionum, q. 36: *Charitatis venenum est spes adipiscendorum aut retinendorum temporalium; nutrimentum ejus est imminutio cupiditatis. Perfectio, nulla cupiditas.* Utique secundum deliberatum affectum. Unde in lib. de Perfect. justitiæ, c. 9, exponendo plura testimonia divinæ Scripturæ, quibus ad perfecte vivendum et sine macula provocemur, ait: *Currentes exhortantur ut perfecte currant.* Et statim adjungit: *Ingressi sine macula non absurde etiam ille dicitur, qui ad ipsam perfectionem irreprehensibiliter currit, carens criminibus damnabilibus; atque ipsa peccata venialia non negligens mundare eleemosynis.* Ubi significat, quamvis status seu gradus perfectorum non omnia venialia peccata excludat, ad illum nihilominus pertinere ut multum minuantur, et quæ interdum ex fragilitate accidunt, quam citissime mudentur.

CAPUT XIV.

UTRUM STATUS PERFECTIONIS IN STATUM ILLAM ACQUIRENDI VEL EANDEM EXERCENDI CONVENIENTER DISTINGUATUR, ET QUOMODO EPISCOPI IN STATU PERFECTIONIS ESSE DICANTUR.

1. *Utrum status perfectionis distinguatur in statum perfectionis acquirendæ et exercendæ.* — Hæc divisio a paucis Doctoribus sub illis terminis traditur, ab omnibus autem supponitur vel comprehenditur in alia, quam verbis fere æquivalentibus tradunt, distinguendo statum perfectionis in statum religiosorum et Episcoporum, ut est apud D. Thomam 2. 2, q. 184, art. 5 et seq.; tamen, quia hæc divisio sub his terminis data non potest sufficienter intelligi, nisi antea sub prioribus terminis declaretur (ut ex dicendis patebit), ideo quærimus an status perfectionis convenienter dividatur in statum perfectionis acquirendæ, id est, qui sit veluti studium et schola in qua doceantur homines perfectionem addiscere et obtinere, et in statum perfectionis exercendæ, id est, in quo obligetur quis opera perfectionis exercere, etiamsi ex vi illius status perfectionem propriam acquirere non doceatur. Et quidem in primo membro hujus partitionis, nihil dubitationis aut difficultatis est. Nam in capitibus præcedentibus probatum est dari in Ecclesia statum perfectionis, aliquid addens statui communi christianæ vitæ; et omnia, quæ de illo statu diximus, maxime procedunt

de statu tendente ad perfectionem inchoandam, promovendam et consummandam; ergo omnia, quæ adduximus, probant dari in Ecclesia statum, qui sit schola perfectionis, vel (ut illum D. Thom. vocat) perfectionis studium. Et præsertim notum est hujusmodi esse statum religiosum, nam in eo per observationem præceptorum et consiliorum ad perfectionem acquirendam tenditur. Tota ergo difficultas est in altero membro, quomodo possit a priori esse distinctum.

2. *Ratio dubitandi.* — Et ratio dubitandi est. Primo, quia perfectio nec exerceri potest, quin prius habeatur; nec haberi potest sine miraculo, nisi prius acquiratur; et semel habita et acquisita, non est otiosa, sed in eodem statu exercetur; ergo impossibile est distinguere statum exercendæ perfectionis, ab statu in quo acquiritur. Consequentia per se nota videtur, et cum antecedente simul declaratur. Nam, vel status, in quo simul exercenda est perfectio, per se supponit ipsam perfectionem; et sic erit quasi terminus ejus, sicque non constituet statum distinctum; nam status perfectionis acquirendæ, etiam post acquisitionem suum terminum, perseverat, ejusque opera exercet. Sic enim religiosus, postquam ad statum perfectorum pervenit, religiosus durat; et opera perfectionis illi statui maxime consentanea exercet, dum in assidua contemplatione et unione cum Deo, et in aliis actibus divini cultus et religionis, vel etiam in assiduis misericordiæ operibus, maxime in his quæ ad salutem spiritualem proximorum pertinent, occupatur. Sicut enim habitus per actus acquisitus similes actus exercet, ita perfectio in aliquo statu comparata exercet actus similes illis, per quos comparata est, ideoque tam exercitium quam acquisitio perfectionis ad eundem statum pertinet. Ergo si status exercendæ perfectionis per se supponat perfectionem, non potest esse distinctus ab statu acquirendæ perfectionis. Si vero status est exercendæ perfectionis, et perfectionem non præbet, nec ad illam juvat, non erit status perfectionis, quia non erit status bene et prudenter institutus, et consequenter non erit status perfectus, sed valde imperfectus. Probatur hæc illatio, quia status perfectionis debet juvare habentem non solum ad salutem, sed etiam conferre facilitatem, et aliquam majorem securitatem obtinendi salutem; at vero status obligans ad opera heroica et perfecta, et non juvans ad perfectionem, nec illam per se supponens, non potest ad salutem propriam

juvare; sed potius constituet hominem in magno periculo perditionis, eo quod non possit moraliter suo muneri satisfacere; ergo non erit status perfectionis.

3. *Optima est tradita divisio.* — Nihilominus assero, convenienter statum perfectionis dividi in statum acquirendæ et exercendæ perfectionis; vel, quod idem est, in statum tendentium ad perfectionem et statum perfectorum. Sumitur hæc divisio ex D. Thoma, in d. q. 184, art. 5. Ubi in arg. *Sed contra*, adducit Dionysium in c. 5, de Divin. nom., qui attribuit perfectionem Episcopis tanquam perfectioribus, et in cap. 6, tribuit perfectionem monachis, ut Deo famulantibus. Quæ differentia, si attente consideretur, revera in idem redit. Et in art. 7, idem magis declarat dicens, in genere perfectionis quosdam esse in statu perfectionis ut agentes, nimirum, ut perfectiores; alios vero ut recipientes, utique, perfectionem ipsam quam acquirunt: ergo merito priorum status dicitur esse solum exequendæ perfectionis; posteriorum vero etiam acquirendæ. Et q. 185, art. 4, ad 1, docet idem Sanctus, quod perfectio religiosorum et Episcoporum secundum diversa attenditur; nam ad perfectionem religionis pertinet studium, quod quis adhibet ad propriam salutem; ad perfectionem autem status Episcopalis pertinet adhibere studium ad proximorum salutem. Per quæ verba quasi describit D. Thom. illa duo membra, quæ nos appellamus exercendæ vel acquirendæ perfectionis.

4. *Probatur ulterius eadem divisio ex eodem D. Thom.* — Præterea in q. 186, art. 1, ad 4, de statu religionis expresse dicit, esse principaliter institutum ad perfectionem adipiscendam per quædam exercitia, quibus tolluntur impedimenta perfectæ charitatis. Et in art. 2, in corpore, ait: *Status religionis est quædam disciplina, vel exercitium ad perfectionem perveniendi.* Assignat autem illam differentiam tanquam constitutivam status religiosi, et descriptionem illam tanquam ipsi adæquatam; et tamen supponit, præter statum religiosum, esse alium distinctum statum perfectionis, in quo dicit esse Episcopos tanquam perfectiores; ergo clare supponit et sentit priorem esse statum perfectionis acquirendæ; posteriorem vero solum agendæ seu exercendæ. Expressius vero, et sub propriis terminis tradit prædictam divisionem, eamque late declarat Gerson., 3 tomo, in tract. de Statu perfect., alph. 67, a lit. V, et tract. seq., de Perfect. cordis, alph. 68, lit. A et B. Eadem attigere Dionys.

Carthus., Opusc. de Regulis vitæ Christ., c. 4; et Major, 4, dist. 38, qui expresse utuntur verbis *perfectionis acquisitæ et acquirendæ*. Quibus accedit Cajet., 2. 2, q. 189, art. 3, vocans *statum perfectionis propriæ vel alienæ*, quæ in idem redeunt, ut infra cap. 16 iterum attingemus.

5. *Probatur divisio ratione.* — Ratione potest divisio hæc breviter declarari, quia utrumque membrum illius partitionis datur revera in Ecclesia, et in unoquoque illorum generalis ratio status perfectionis invenitur, et inter se habent sufficientem distinctionem seu oppositionem, et totum divisum adæquate complectuntur. Ergo nihil illi divisioni deest ad bonam partitionem necessarium. Consequentia est clara, et antecedens per singulas partes probatur. Nam imprimis de statu religionis satis jam probatum est, esse scholam acquirendæ perfectionis. Unde Dionysius, c. 6, de Ecclesia. hierarch., p. 1, de Monachorum ordine dicit: *Sanctorum mysteriorum sacrificia ediscens a sacra eorum scientia ad exactissimam perfectionem divina ratione subrehitur.* Et addit: *Unde sancti Præceptores nostri divinis eos appellationibus sunt prosecuti; partim Therapeutas, id est, cultores, a sincero Dei famulatu atque cultu; partim monachos, ab individua et singulari vita appellant; ut quæ illos in divinam Deoque gratam perfectionem promoveat.* Tradit Cassianus late, collat. 1, præsertim c. 7 et seq., et reliqui Patres communiter.

6. *Objectio.* — *Solvitur objectio.* — Sed objicit Gerson supra, quia, si religio est status perfectionis acquirendæ, immerito status perfectionis vocatur; aptius enim dicitur via ad perfectionem quam status ejus; nam repugnat esse jam in statu, et esse in via: *Quis enim, ait, dicit religiosum esse in statu gloriæ, quia est in statu illius adipiscendæ?* Sic enim D. Thomas supra ait, religiosum statum perfectionem ut finem respicere, ad quem tendit; non ergo erit status perfectionis, sed tendens ad perfectionem. Sed imprimis objectio est de solo modo loquendi. Deinde exemplum de gloria non est simile; quia gloria est finis extrinsecus et remotus, et non acquirendus in eodem statu, sed transeundo ad alium vitæ ordinem. At vero perfectio specialis et propria hujus vitæ, est finis proprius, et quasi intrinsecus status religiosi, et intra ipsum acquirendus, et ideo merito talis status simpliciter perfectionis dicitur, quia ita est via ad perfectionem, ut etiam terminum includat. Nam (ut capite

præcedenti dicebamus) status religionis non tantum inchoantes et provecos, sed etiam perfectos habere debet; et quia perfecti sunt præcipui, et maxime intenti, ab illis simpliciter denominatur. Eo vel maxime quod hæc via simul est cum termino magis vel minus perfecto, juxta majorem vel minorem progressum in tali via factum. Unde in omnibus vere profitentibus talem statum aliquis est perfectionis gradus, licet non in singulis sit in gradu perfecto; esse autem potest et debet in toto corpore. Quamvis etiam in omnibus sit quodammodo in via, quia hujus vitæ perfectio, quantacumque sit, in hoc semper consistit, ut ad majorem perfectionem anhelet, ut in fine capitis præcedentis dictum est: ideoque etiam respectu perfectorum in religione existentium, semper est schola perfectionis, quamvis etiam status perfectionis sit. Et ita simul probatum est totam rationem status perfectionis in hoc membro inveniri.

7. *Probatur dari statum perfectionis exercendæ qualis est Episcoporum status.* — Quod vero etiam detur in Ecclesia alius status perfectionis exercendæ, seu communicandæ aliis, in Episcoporum statu concipimus. Nam supponimus Episcopos esse in statu perfectionis ex vi suæ dignitatis, quod in capite sequenti ex professo tractandum et declarandum est. At non sunt in statu perfectionis acquirendæ; ergo in illis datur status perfectionis exercendæ, non potest enim cogitari medium. Minor probatur, tum ex ipso usu, tum ex fine et institutione talis status, qui est ad illuminandos et perficiendos alios, ut docet Dionys., dicto lib., cap. 5 et 6. Et sumitur ex illo Matth. 5: *Vos estis sal terræ, vos estis lux mundi; nemo accendit lucernam, et ponit eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt.* Et ideo, qui in illo statu constituitur, licet indigeat propria et personali perfectione, non recipit ex vi status media quibus illam acquirat, sed quibus illam exerceat circa alios. Ergo merito dicitur esse status perfectionis exercendæ, non vero acquirendæ, et ita sufficienter probata est illorum membrorum differentia, et quasi oppositio; quia et ad diversos fines proprios tendunt, et diversis actionibus per se incumbunt, et longe diversas obligationes habent; sunt ergo plane distincti. Denique inde facile ostenditur divisionem esse adæquatam, quia perfectio non potest intendi, nisi vel ut agenda, vel ut recipienda, id est, vel ut aliquis eam sibi acquirat, vel ut illam aliis communicet; neque inter hæc potest

cogitari medium. Nam vel illud esset per mixturem seu participationem utriusque extremi; et hoc non, quia ille status sub priori membro perfectionis acquirendæ comprehenditur, ut ex dictis intelligi potest, et magis ex dicendis de statu religioso constabit; vel esset per carentiam utriusque extremi; et hoc etiam non erit medium respectu talis divisionis, quia nullo modo continebitur sub diviso. Sicut inter doctorem et discipulum non datur medium, in genere utique studentium, seu eorum qui litteras profitentur, licet extra illud genus possit dari medium per utriusque muneris abnegationem: ita ergo est in præsentia. Atque ita satis probata sunt omnia quæ proposuimus, ac subinde divisionem optimam ac necessariam esse.

8. *Solvitur ratio dubitandi.* — Ad rationem igitur dubitandi respondemus imprimis, recte distingui illa duo membra ex finibus per se primo intentis in illis statibus, scilicet, perfectionis propriæ, vel aliorum, et consequenter ex diversis mediis, actionibus, quæ ad illos fines per se ordinantur. Deinde, de statu perfectionis exercendæ, dicimus posse aliquem exercere opera perfectionis, licet perfectus non sit; sicut potest castitatem alteri persuadere, qui castus non est; et paupertatem, qui non est pauper. Et ratio est, quia propria perfectio non est principium adæquatum actionum perfectarum, præsertim earum quæ ad alios perficiendos ordinantur. Et ideo potest aliquis esse perfectior, licet non sit perfectus. Ut autem sit in statu perfectionis, satis est quod sit in statu perficientis, licet ipse perfectus non sit. Quia vero hic modus operandi perfectionem nimis imperfectus et inefficax est, et moraliter vix potest cum fructu fieri, juxta verbum Christi, Matth. 5: *Si sal evanuerit, in quo salietur, ideo concedimus, statum hunc perfectionis exercendæ, ut recte assumatur et exerceatur, requirere personalem perfectionem in eo qui talem statum profitetur.* Unde optimus ordo erit, quod in tali persona perfectio antecedit, tanquam dispositio ad illum statum conveniens, et maxime necessaria, ut significavit Christus Dominus, quando a Petro, priusquam Vicarium suum illum crearet, interrogavit: *Amas me?* Matth. 21, quod in omnibus ad talem statum perfectorum assumendis locum habet. Non est autem necesse ut illa perfectio personalis in aliquo statu perfectionis acquisita sit; potest enim extra statum perfectionis comparari; et ideo, licet hic status requirat perfectionem personæ, ut bonam

dispositionem ad illum, non ideo ipse erit status perfectionis acquirendæ, nec per se illam præstabit, sed aliunde illam petet. Nec inde sequitur, ut in fine illius rationis inferebatur, hunc statum perfectionis non esse bene ac prudenter institutum; quia prudens alicujus status institutio non postulat ut ipsemet status conferat vel doceat, aut aliter secum afferat omnem bonam dispositionem ad illum necessariam. Sicut Episcopatus requirit scientiam, non tamen illam confert. Pertinet ergo ad prudentiam assumentis et conferentis tale munus, ut sine tali dispositione non detur vel assumatur; non vero quod status ipse illam per se tribuat.

9. *Status perfectionis exercendæ non constituit hominem in periculo perditionis.* — Unde non sequitur, ut ulterius inferebatur, quod talis status constituat hominem in periculo propriæ damnationis, obligando ad opera perfecta, et non dando perfectionem; sed ipse homo se constituit in periculo, si absque debita dispositione talem statum accipiat. Ne tamen videamur nimiam obligationem imponere talem statum assumentibus, addimus, licet convenientissimum sit et longe melius non assumere munus perficiendi alios, nisi post multam propriæ perfectionis exercitationem et acquisitionem, nihilominus non esse simpliciter et ex præcepto necessarium, ut in re ipsa et in executione talis perfectio præcedat. Sed satis est ut proposito et voluntate de se efficaci habeatur, saltem quoad implenda omnia, quæ ex vitalis muneris necessaria sunt, et sub obligationem cadunt, quamvis perfectissima sint. Qualia sunt, pro ovibus animam ponere, Joan. 10, et pro earum salute vigilare, et convenienter illas pascere, ut 1 Petri 5 docetur. Ac denique non est extra rationem hujus status, quod in eo simul exerceatur perfectio, vel acquiratur, vel jam acquisita augeatur. Nam, ut bene notavit Gerson, in priori tract., litt. V, ad finem, licet status prælatorum sit status perfectionis exercendæ, hoc tamen non obstat quin illomet exercitio perfectionem acquirant, vel in illa crescant, quia non sunt in summo perfectionis, sed in illa semper crescere possunt; et ipsa opera, quæ exercent, quo perfectiora sunt, eo sunt ad crescendum in virtute aptiora. Sed quia hoc non est per se intentum ex vi illius status, sed quod aliorum saluti et perfectioni studeatur, idcirco hinc sumit suam veluti specificationem, et divisionem ab alio statu.

10. *Solvitur quod contra aliud divisionis*

membrum objiciebatur. — Et ita obiter satisfactum est ad id quod ex parte alterius membri objiciebatur, quia in statu perfectionis acquirendæ, seu religioso, non tantum acquiritur, sed etiam exercetur perfectio; imo tunc maxime exercetur, cum magis est acquisita, seu magis aucta. Est enim id verissimum; sed illud exercitium semper est ad acquisitionem propriæ perfectionis necessarium, et quia perfectio hujus vitæ non habet in illa intrinsecum terminum, sed in perpetuo augmento maxime consistit, ideo semper exercetur, ut crescat, semperque est exercitium pertinens ad statum perfectionis acquirendæ.

CAPUT XV.

UTRUM EPISCOPATUS SIT STATUS PERFECTIONIS EXERCENDÆ, SEU PERFECTORUM AC PERFICIENTIUM.

1. In præcedenti capite supposuimus Episcopos esse in statu perfectionis, quem exercendæ, seu communicandæ perfectionis appellamus; nunc autem illud probare et amplius explicare necessarium est. Non est tamen in animo omnia, quæ ad munus Episcopale, et ad obligationes Episcoporum pertinent, in præsentia opere tractare; licet magna ex parte id fecerit D. Thomas, in 2. 2, q. 185, per totam; quoniam et ab instituto præsentis operis alienum est, et juxta mentem ac distributionem nostram proprium locum habet in tomo 6, ad tertiam partem D. Thomæ, ubi cum sacramento Ordinis totam ecclesiasticam hierarchiam (si Deus vires et vitam concesserit) elucidare pro viribus desideramus. Solum ergo nunc consideramus Episcopatum sub ratione status perfectionis, quoniam ad complementum hujus materiæ, et exactam cognitionem et distinctionem statuum necessarium est.

2. *Cur Episcopatus inter status numeretur.* — *Prima ratio dubitandi.* — Primum ergo dubitare quis potest, cur Episcopatus inter status numeretur, cum ad ministeria potius pertineat, quæ nos, in c. 1 et 2, ab statibus distinximus, et a præsentia consideratione rejecimus. Quod autem Episcopatus ministerium sit, constat ex Paulo ad Ephes. 4, dicente: *Alios autem Pastores et Doctores ad consummationem Sanctorum in opus ministerii.* Unde 1 ad Timotheum 4, ad illum, tanquam ad Episcopum scribit: *Hæc proponens fratribus, bonus eris minister Christi Jesu.*

Et frequenter in suis epistolis se, et alios Apostolos ministros Christi vocat, quibus in ministerio Episcopi successerunt. Est ergo Episcopatus unum ex potissimis Ecclesiæ ministeriis; non est ergo status. Quia ministerium ordinatur ad aliorum salutem, in quo habet convenientiam cum gratia gratis data; status vero ad propriam perfectionem habentis instituitur, quæ non semper est conjuncta cum aliorum perfectione, sicut nec gratia gratis data gratum facientem per se conjunctam habet.

3. *Secunda ratio dubitandi.* — Accedit secundo, quod Episcopatus non habet immobilitatem ad rationem status necessariam, quod in hunc modum declaro. Nam in Episcopatu duo possunt considerari, scilicet, consecratio et prælatio. Prior immobilis est et indelebilis; illa tamen non constituit statum perfectionis, quia non obligat ad aliqua opera perfectionis, sed tantum præbet quamdam capacitatem et potestatem ad Episcopales actiones exercendas, quatenus ad solam potestatem ordinis pertinent; non tamen dat pastorale jus, nec per se obligat ad aliqua opera consilii vel perfectionis; nec per se habet annexum votum castitatis, neque aliud simile; neque ex vi sua obligat quasi ex officio ad perficiendum vel illuminandum alios; sed ad summum propter quamdam personæ dignitatem tenebitur talis persona majus exemplum virtutis et honestatis præbere intra latitudinem præceptorum, quæ obligatio communis est omnibus personis in aliqua dignitate constitutis, servata proportione; per se autem non sufficit ad specialem statum constituendum, multoque minus ad statum perfectionis. Altera vero pars de Episcopatu, quoad prælaturam ipsam, seu pastorale munus, licet officium perfectionis esse videatur, non tamen habet immobilitatem ad rationem status necessariam. Nam (ut supra dixi) immutabilitas moralis status duas obligationes requirit: una est ad ipsa opera perfectionis exercenda, quamdiu persona in tali munere vel vivendi modo permanet; alia est ad permanendum in tali munere seu quasi servitute. Prælati vero licet, dum habet Episcopatum, obligetur ad actiones ejus ex vi muneris, non tamen obligatur ad permanendum semper in illo officio; quia nec ex natura rei, nec ex speciali voto aut pacto ad hoc obligatur. Quod si fortasse lege positiva canonica talis obligatio Episcopo imposita est, illa est valde extrinseca, et non sufficit ad statum constituendum; quia ipsa etiam est facile mu-